GHID DE RECUNOASTERE A PLANTELOR MEDICINALE

Autor:
Drd. Ing. Daniela TRIFAN

GRUPA RADIX

1. *Althaea officinalis* L.	Nalba mare / nalba albă
2. *Angelica archangelica* L.	Angelica
3. *Arctium lappa* L.	Brusture / lipan
4. *Atropa belladonna* L.	Mătrăguna, Cireaşa lupului, Doamna codrului
5. *Cichorium intybus* L.	Cicoare
6. *Gentiana lutea* L.	Ghintura
7. *Glycyrrhiza glabra* L.	Lemn dulce
8. *Gypsophila paniculata* L.	Ipcărige / ciulin alb
9. *Saponaria officinalis* L.	Săpunarița

*1. Althaea officinalis L. (*Nalba mare sau Nalba alba)

Specie perenă cu rădăcina cărnoasă, cilindrică, cenuşie sau brun-cenuşie, având o lungime de 10 - 30cm şi o grosime de 2 - 3cm. Tulpinile sunt lemnoase la bază, puțin ramificate, pubescente şi înalte de până la 2m. Frunzele sunt 3-5 lobate cu lobul mijlociu alungit sau întregi, pubescente. Florile sunt situate la subsoara frunzelor superioare, respectiv a bracteelor, au un caliciu dublu şi cinci petale albe sau alb-roz. Fructul se situează în caliciul persistent şi se desface în 12-20 mericarpe.

d.c.= Radix Althaeae, Folium Althaeae

Fam. Malvaceae

2n = 42 (44)

Intrebuințări:

Principiul activ = substanțele mucilaginoase (8-12%) şi amidonul.

Uz intern : - Inflamații acute ale căilor respiratorii (laringite, traheite, bronşite) - macerat, sirop.

- Gastrite şi colite - rol de pansament protector al mucoaselor.

Uz extern:

- -Furunculoze - cataplasme din frunze opărite cu apă caldă

- -Afecțiuni bucale (stomatite, afte) - ceai neîndulcit din frunze.

2. *Angelica archangelica* L. (Angelica)

sin. *Archangelica officinalis*

d.c. Radix Angelicae

Fam. Umbelliferae
2n = 22

Întrebuințare:

Principii active = ulei volatil (până la 1%), bogat în hidrocarburi ciclice şi aromatice, precum şi furanocumarine.

Uz intern: Se utilizează în anaciditate şi lipsa poftei de mâncare.

Uz extern: Prepararea tincturii sau spirtului de angelică.

În industria alimentară Obținerea de lichioruri.

Specie bienală sau perenă, cu rizom lung de 10cm şi gros de până la 5cm, napiform, multicapitat, cu suprafața brună, striată şi conținând un suc alb-gălbui. Din rizom pornesc rădăcini lungi de până la 30cm şi groase de 1cm. Partea subterană are un miros aromat şi un gust amar - aromat. Frunzele sunt de trei ori penate, iar tulpina este înaltă de până la 2m, groasă de până la 8cm şi goală la interior. Inflorescența este o umbelă compusă, globuloasă, cu diametrul până la 20cm. Fructele sunt elipsoidale, comprimate şi lungi până la 1cm.

3. *Arctium lappa* L. (Brusture / Lipan)

d.c. = Radix Bardanae

Fam. Compositae

2n = 36 (32)

Intrebuințare:

Principiul activ = inulina, un ulei volatil şi principii amare.

- Uz intern: - ceaiuri dietetice - hepatice şi diuretice - în asociere cu alte produse.
- Uz extern: - uleiul obținut din macerarea rădăcinilor uscate - în afecțiuni ale pielii, ulei de păr.

  - extractul apos obținut prin fierbere - la spălarea părului gras.

Specie bienală, viguroasă, cu rădăcina cărnoasă, de culoare brun-cenuşie, groasă de până la 5-6 cm. Tulpina este înaltă de 1-2m şi ramificată. Frunzele sunt ovate, cu baza cordată, cenuşii pe fața inferioară, limbul lung de până la 50cm. Inflorescențele sunt globuloase, cu diametrul de 3-4cm, la suprafață cu bractei rigide, încovoiate la vârf în formă de cârlig. Florile sunt purpurii.

4. *Atropa belladonna* L. (Mătrăguna, Cireaşa lupului, Doamna codrului)

Specie perenă (5-6 ani), cu rizom multicapitat din care se dezvoltă rădăcini lungi de 50cm, groase până la 4cm, brune la exterior şi alb-cenuşii la interior. Tulpinile sunt înalte de până la 2m, formând o tufă viguroasă. Frunzele inferioare sunt alterne, cele superioare geminate, având o lungime de până la 20cm şi o formă eliptică sau ovată, cu marginea întreagă, vârf ascuțit şi baza îngustată într-un pețiol scurt. Florile se dezvoltă la subsoara frunzelor superioare şi au corola tubuloasă cu 5 lobi, culoare brun-violetă la exterior şi gălbuie cu nervuri purpurii la interior. Fructul este o bacă sferică, cu diametrul de cca. 1,5cm, neagră, lucioasă, cu suc violet. Caliciul este stelat cu 5 raze triunghiulare, persistent.

d.c. = Radix Belladonnae, Folium Belladonnae

Fam. Solanaceae 2n = 50, 72

Întrebuințare:

Principii active = alcaloizi totali 0,45% în rădăcini şi 0,30% în frunze, dintre care cei mai importanti sunt:

- hiosciamina (85 - 98%), care în timpul uscării se transformă în atropină;
- scopolamina
- apoatropina
- beladonina.

Se întrebuințează la obținerea de medicamente cu acțiune antispasmodică - spasmolitică - neurotropă folosite în tratamentul spasmelor biliare şi urinare, în spasmele bronşice ale asmaticilor, în tratamentul simptomatic al boliii Parkinson pentru reducerea tremuraturilor, în tratamentul ulcerului gastric şi duodenal - împreună cu alte medicamente - pentru diminuarea sucului gastric şi tonicității peretelui gastric.

În oftalmologie, sub formă de picături, atropina este utilizată pentru dilatarea pupilei în scop diagnostic.

5. *Cichorium intybus* L. (Cicoare)

d.c. = Radix Cichorii, Herba Cichorii

Fam. Compositae 2n = 18 (20)

Specie perenă cu rizom vertical, continuat printr-o rădăcină fusiformă. Tulpina este înaltă de 50 - 150cm, verde şi puternic ramificată. Frunzele bazale alcătuiesc o rozetă, iar frunzele tulpinale sunt ovat-lanceolate, cu incizii neregulate. Florile sunt solitare sau câte două, ligulate, albastre, grupate într-un antodiu cu diametrul de 3-4cm care se formează la subsoara frunzelor superioare.

Întrebuințare:

Principii active:

= inulina - în rădăcini (15%)

= acidul cicoric (ac. dicafeiltartric) - înrudit cu cinarina din anghinare - în părțile aeriene.

= compuşi di- şi triterpenici

Uz intern: Ceaiul preparat din 5g produs la 200ml apă (fiert timp de 3-5 minute) are acțiune hidrocoleretică (fluidizează bila), fiind folosit în afecțiuni hepato-biliare şi ca laxativ.

6. Gentiana lutea L. (Ghințură)

d.c. = Radix Gentianae

Fam. Gentianaceae

2n = 34 – 36, 40 (42)

Specie perenă cu rizom vertical, gros până la 10cm, care se continuă cu o rădăcină foarte lungă, ajungând la o adâncime de 1m, brun-gălbuie, groasă de 3 – 7 cm. În primii 10 – 20 de ani apar numai frunze bazale, eliptice, lungi de până la 30cm. Tulpina este înaltă până la 1,5m, fără ramificații, cu frunze opuse, iar florile sunt galbene cu pete brune, situate axilar, în număr foarte mare. Fructuul este o capsulă în care se găsesc semințe lungi de 3 – 4mm, cu marginea membranoasă. Planta este foarte amară.

Întrebuințări:

Principii active:

= principii amare, dintre care gențiopicrina (1,5 – 1,6 %) şi amarogentina.

Uz intern: Tonic amar, care intră în componența unor specialități industriale şi vin tonic, având proprietatea de a stimula secreția gastrică, acțiune colagogă şi febrifugă.

7. *Glycyrrhiza glabra* L. (Lemn dulce)

d.c. = Radix Liquiritiae, Radix Glycyrrhizae

Fam. Leguminosae 2n = 16

Subarbust peren, cu rizom şi stoloni lungi de 1 – 2m, care au o structură fibroasă, culoare gălbuie şi gust dulce. Tulpinile formează tufe înalte de aproximativ 2m, puțin ramificate. Frunzele sunt imparipenat compuse şi au pe partea dorsală mici puncte glandulare. Florile sunt albe sau violete, grupate în raceme alungite, lungi aproape cât frunzele. Fructul este o păstaie de 2,5 – 3cm lungime, turtită şi glabră.

Întrebuințare :

Principii active := glicirizina (8 – 10%) – un derivat triterpenic

= compuşi flavonici, dintre care cel mai important este licviritina.

Uz intern : Rădăcinile şi stolonii se utilizează atât ca expectorant, cât şi ca laxativ, de obicei în combinație cu alte plante medicinale. În tratamentul ulcerului gastric s-a observat că lemnul dulce are proprietăți decongestionante şi cicatrizante gastric. În industria alimentară se foloseşte în realizarea unor băuturi răcoritoare uşor spumante iar în industria tutunului se foloseşte pentru prevenirea uscării excesive a tutunului.

8. Gypsophila paniculata L. (Ipcărige, ciulin alb)

d.c.= Radix Saponariae albae / Radix Gypsophilae paniculatae

Fam. Caryophyllaceae 2n = 34

Intrebuințări:

Principiul activ = saponozide triterpenice (20%)

Uz intern: Uz intern: ca expectorant, sub formă de decoct din 2,5g produs cu 200ml apă, îndulcit cu miere.

În industria alimentară: - la obținerea halvalei şi halviței.

Specie perenă cu rizom gros până la 8cm, continuat printr-o rădăcină lungă până la 2m, cu suprafața cafenie. Tulpinile sunt ramificate la bază, formând o tufă sferică. Frunzele sunt opuse, lanceolate, cu marginea întreagă. Inflorescența este un dihaziu foarte bogat în flori mărunte, albe sau rozii. Fructul este o capsulă mică.

9. *Saponaria officinalis* L. (Săpunariță)

d.c. Radix Saponaria rubrae

Fam. Caryophyllaceae 2n = 28

Întrebuințare :

Principii active : = saponozide triterpenice (5%), asemănătoare cu cele prezente la specia *Gypsophila paniculata.*

Uz intern : Se foloseşte ca expectorant, ca şi Gypsophila.

Specie prenă cu rizom gros până la 2cm, din care pornesc numeroşi stoloni şi rădăcini, care sunt acoperiți în totalitate de un suber roşiatic. Tulpinile sunt înalte de 70 – 80cm, puțin ramificate, cu nodurile proeminente. Frunzele sunt opuse, alungit eliptice, cu trei nervuri. Florile au 5 petale libere, de culoare roz sau albe, situate în terminația tulpinilor. Fructul este o capsulă.

GRUPA PLANTELOR DE LA CARE SE UTILIZEAZA TULPINILE SUBTERANE

- Grupa Rhizoma

1.	***Acorus calamus*** **L.**	**Obligeana, Trestia mirositoare, Speteaza**
2.	***Dryopteris filix-mas*** **(L.) Schott**	**Feriga**
3.	***Iris florentina*** **L.**	**Stanjenei**
4.	***Rheum palmatum*** **L.**	**Revent**

1. Acorus calamus L. (Obligeana, Trestia-mirositoare, Speteaza)

d.c. Rhizoma Calami

Fam. Araceae

2n = 36, 44 (18, 24, 48)

Specie perenă cu rizom orizontal, articulat, cărnos, spongios, cu o lungime cuprinsă între 50 şi 150cm, gros de 1 - 3cm, aromat. Tulpina este înaltă de până la 150cm, în patru muchii. Frunzele pornesc din rizom şi ajung la o lungime de 60cm şi o lățime de 1-2cm, având pe ambele fețe o dungă proeminentă. Inflorescența este un spadice lung de 5-10cm, dezvoltat oblic din tulpină, fiind format din sute de flori mărunte, verzi sau galbene. Fructul este o bacă roşie, dar la noi de obicei nu se dezvoltă.

Întrebuințare:

Principii active = ulei volatil (până la 5%) şi principii amare.

Uz intern: Datorită acțiunii sedative şi usor antispastice, se utilizează în fabricarea unor produse farmaceutice ca Ulcerotratul, care se recomandă în tratamentul afecțiunilor gastro-intestinale (ulcer gastric şi duodenal), în asociere cu alte substanțe neutralizante, antiacide şi antisecretoare.

2. *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott (Feriga)

d.c. Rhizoma Filicis maris

Fam. Polypodiaceae 2n = 164

Principiile active **= derivați ai fluoroglucinolului, care se extrag cu eter sau cu cloroform, obținându-se filicina. Această substanță este un important vermicid, utilizându-se în special în medicina veterinară (tratamentul oilor parazitate de viermele de gălbează - *Fasciola hepatica* şi al păsărilor infestate de tenii), dar şi în medicina umană (numai în teniază, cu mare prudență, medicamentele pe baza de filicină fiind foarte toxice). Se administrează o singură doză, după care la două ore se administrează un purgativ salin. Filicina acționează asupra musculaturii viermilor intestinali, paralizându-i şi uşurând eliminarea lor după administrarea purgativului.**

Specie criptogamă perenă cu rizom orizontal sau oblic, lung de până la 30cm, acoperit de resturile pețiolurilor din anii precedenți. Rizomul propriu-zis nu este vizibil din cauza acestor resturi ale pețiolurilor, care sunt cilindrice, arcuite, brune, însoțite de solzi membranoşi. În vârful rizomului se găsesc mugurii foliari, iar cealaltă extremitate a rizomului este cea mai bătrână parte a plantei.

3. *Iris florentina* L. (Stânjenei)

d.c. Rhizoma Iridis

Fam. Iridaceae 2n = 24

Specie perenă, cu rizom bine dezvoltat, conținând ulei volatil 0,2 – 0,4%), cu un conținut bogat în cetone numite irone, care-i conferă şi mirosul plăcut. Frunzele se dezvoltă direct din rizom şi sunt ensiforme (au formă de sabie), slab arcuite. Tulpina este înaltă de 70 – 100cm şi poartă frunze ensiforme mai mici, iar în vârf formează 1 – 3 flori albe cu 6 sepale petaloide, dintre care trei exterioare, aplecate în jos şi trei interioare, îndreptate în sus.

Întrebuințare:

Principii active: = ulei volatil (0,2 – 0,4%), bogat în irone din grupa cetonelor ciclice (cca.20%).

Uz intern: Se utilizează ca expectorant (sub formă de macerat) şi calmant (rizomii ca atare) pentru durerile gingiilor la copii în perioada ieşirii dinților. Gustul rizomilor este dulce şi aromat, având miros de micşunele.

Uz extern: În industria cosmetică se produc numeroase creme conținând pulbere de rizomi, care datorită ironelor din uleiul volatil, au un efect calmant şi decongestionant.

4. *Rheum palmatum* L. (Revent)

d.c. Rhizoma et Radix Rhei mundate

Fam. Polygonaceae

2n = 22, 44

Intrebuintare:

<u>Principii active:</u> antrachinone libere si glicozidele lor: aglicon, emodina (identica cu frangula-emodina din scoarta de crusin), materii tanante.

Tonic aperitiv, antidiareic

Specie erbacee, perenă, reventul se cultivă pentru rădăcina sa care are proprietăți laxativ-purgative datorate unor compuşi antrachinonici (2 – 4%) şi care se utilizează la prepararea de siropuri, extracte şi tincturi. Frunzele suborbiculare, cordate, penate 3 – 5 lobate, mai lungi decât late, lobii cu 1 – 2 dinți cu pețiol subcilindric, glabru.

- Grupa Bulbus

1. *Allium sativum* L. Usturoi
2. *Colchicum autumnale* L. Brânduşa de toamnă

- Grupa Tubera

1. *Aconitum napellus* L. Omag

1. Allium sativum L. (Usturoi)

D.c. Bulbus Allii recens

Fam. Liliaceae

2n = 16 (48)

Usturoiul conține aliina, un compus fără miros care, în urma zdrobirii bulbului, se transformă în alicină. Aceasta se transformă în prezența oxigenului din aer în disulfonat de alil şi în alte substanțe cu miros caracteristic. Toți aceşti produşi de descompunere prezintă o puternică acțiune antimicrobiană, antihelmintică, antiateromatoasă (prevenirea aterosclerozei) şi antihipertensivă, confirmate experimental.

2. *Colchicum autumnale* L. (Brânduşa de toamnă)

Specie perenă cu bulbo-tuber ovoidal sau piriform, format dintr-un tubercul cărnos cu lungimea de 4 – 5cm şi grosimea de circa 3cm, învelit în rămăşițele brune ale bazelor foliare din anii precedenți. Frunzele sunt alungit-lanceolate, uşor cărnoase, în număr de 3 – 4. Florile apar toamna după veştejirea frunzelor şi sunt formate dintr-un perigon cu o parte tubuloasă, incoloră, lungă de 20-30cm, care se desface în vârf în 6 lobi roz-violacei, din 6 stamine şi un ovar inclus în bulbotuber. Fructele se formează în bulbo-tuber toamna şi apar între frunze, primăvara sau la începutul verii.

D.c. Bulbus Colchici , Semen Colchici

Fam. Liliaceae

2n = 38 (20 - 24)

Întrebuințare:

Principii active:

- Colchicina se găseşte în tuberculi în proporție de 0,1 – 0,2%, iar în semințe în medie de 0,5%, dar poate să ajungă la 1,5%.

- Demecolcina (colchamina) se găseşte în special în tuberculi.

Colchicina este o substanță cu acțiune puternică asupra diviziunii celulare. La plante opreşte formarea fusului nuclear şi determină apariția celulelor poliploide, utilizându-se în ameliorarea plantelor – la obținerea poliploizilor.

În medicina umană, colchicina se foloseşte, cu aviz medical, în prevenirea crizelor gutoase şi în tratamentul artritelor.

3. *Aconitum napellus* L. (Omag)

D.c. Tuber Aconiti

Fam. Ranunculaceae

2n = 32

Întrebuințare:
Tuberculii conțin alcaloizi extrem de toxici. Extractul de omag se foloseşte în industria de medicamente, la obținerea de calmante antitusive. Tinctura poate fi prescrisă de medic ca analgetic.

Specie perenă cu tubercul napiform, lung de 8 – 10cm. Frunzele sunt palmat divizate, verzi închise, formându-se pe tulpina înaltă de 1m. Florile sunt albastre sau violacee, având 5 foliole petaloide, din care cea superioară are formă de coif. Fructele sunt formate din câte 3 folicule.

GRUPA FOLIUM

1.	*Aloe arborescens* **L.**	**Aloe**
2.	***Convallaria majalis L.***	**Lăcrămioare, Mărgăritărel**
3.	*Cynara scolymus* **L.**	**Anghinare**
4.	*Digitalis lanata* **Ehrh**	**Degețel lânos**
5.	*Digitalis purpurea* **L.**	**Degețel roşu**
6.	*Hyoscyamus niger* **L.**	**Măselariță**
7.	*Melissa officinalis* **L.**	**Roiniță**
8.	*Plantago lanceolata* **L.**	**Pătlagina îngustă**
9.	*Salvia officinalis* **L.**	**Jaleş**
10.	*Urtica dioica* **L.**	**Urzica, Urzica mare**

1. *Aloe arborescens* L. (Aloe)

d.c. Folium Aloe arborescens

Fam. Liliaceae   2n = 14

Specie decorativă de origine africană, Aloe se cultivă în ghivece în apartamente şi vitrine. Din frunzele cu vârsta de 2 – 3 ani, se prepară remedii casnice utilizate în diverse boli cronice, având efect tonic şi de creştere a poftei de mâncare.

2. *Convallaria majalis* L. (Lăcrămioare, Mărgăritărel)

D.c. Folium Convallariae, Herba Convallaria

Fam. Liliaceae

2n = 38 (32, 36)

<u>Principii active:</u> **- glicozide sterolice – au acțiune cardiotonică, medicamentele fabricate din această plantă se prescriu în caz de intoleranță față de digitalice sau în pauzele interdigitalice (*Digitalis sp*.).**

Specie perenă, cu rizom orizontal, cilindric, articulat şi ramificat, din care se dezvoltă în primii doi ani 1 – 3 frunze, iar în următorii şi tulpina floriferă. Frunzele sunt lungi de 10 – 20cm, late de 5 – 6 cm, având formă alungit eliptică şi nervura arcuită. Din tulpina înaltă de 15 – 20cm, se dezvoltă 5 – 15flori albe, aplecate în jos, globuloase, cu 5 lobi mici recurbați, frumos mirositoare, formând un racem unilateral. Fructele sunt bace roşii.

3. *Cynara scolymus* L. (Anghinare)

D.c. Folium Cynarae

Fam. Compositae

2n = 34

Principii active = polifenoli si flavone cu acțiune hepato-protectoare, diuretică, antibiotică şi de mobilizare a colesterolului.

Uz intern: - ceai din frunze uscate şi mărunțite (2 – 3 lingurițe la 500ml apă – infuzie), consumat pe nemâncate în două reprize, seara şi dimineața.

- medicamente – Anghirol soluție şi drajeuri – administrat în funcție de prescripția medicului.

- băuturi alcoolice tonice;

- - în arta culinară se pot folosi receptaculul cărnos şi partea inferioară a solzilor.

Specie perenă, viguroasă, cu rădăcini cărnoase, Anghinarea dezvoltă în primul an mai multe frunze penate cu pețiolul cărnos, argintii şi lipsite de spini. Tulpina este înaltă de 150 – 180cm, ramificată, cu frunze penate, în vârful fiecărei ramuri dezvoltându-se un antodiu mare, cu diametrul de 8cm, cu flori violacee. Fructele sunt achene alungit-ovale.

4. *Digitalis lanata* Ehrh (Degețel lânos)

d.c. ***Folium digitalis lanatae***

Fam. Scrophulariaceae 2n = 56 (48)

Întrebuințare :

Principii active : = lanataglicozide sau lanatozide (1,5 – 1,8%), cu acțiune cardiotonică.

Uz intern : Frunzele nu se utilizează ca atare, ci sunt materie primă pentru obținerea la scară industrială a unor medicamente cu acțiune cardiotonică (Lanatosid C, Nidacil, Digoxin).

Specie bienală sau perenă, cu rădăcina pivotantă, în primul an dezvoltă o rozetă de frunze bazale, alungit lanceolate, cu marginea slab ondulată sau uşor dințată, apoi în anul al doilea (în stadiul generativ) se dezvoltă o tulpină simplă, înaltă până la 2m, de culoare mov închis. Frunzele tulpinale sunt eliptice sau lanceolate, fără pețiol, dispuse altern. Florile sunt hermafrodite şi au caliciul pubescent, alcătuit din 5 sepale lanceolate de lungimea corelei, iar corola este alb-gălbuie, de cca. 3cm, tubuloasă şi bilabiată, labiul superior fiind scurt, obtuz, bilobat, iar cel inferior fiind trilobat. Androceul este format din 4 stamine, din care două mai mici. Axul floral, bracteele şi caliciul sunt pubescente (alb-lanate). Fructul este o capsulă.

5. *Digitalis purpurea* L. (Degețel roșu)

d.c.Folium Digitalis purpureae

Fam. Scrophulariaceae

2n = 56 (48, 112)

Principii active: = glicozide cardioactive, purpurea-glicozide (0,9%),

= saponozide sterolice (cu rol în favorizarea absorbției cardenolidelor în caz de administrare orală.

Acțiune farmacologică: cardiotonic, ameliorarea circulației generale sanguine, cu creșterea oxigenării țesuturilor, înlăturarea stazei și edemelor, creșterea diurezei.

Specie bienală, cu rădăcina pivotantă, în primul an dezvoltă o rozetă de frunze bazale oval-lanceolate, cu pețiol lung. Fața superioară a limbului este zbârcită, iar cea inferioară este brăzdată de nervuri proeminente. În al doilea an se dezvoltă tulpina simplă, rareori ramificată, pubescentă, înaltă de până la 1,5m. Frunzele tulpinale sunt dispuse altern, oval-lanceolate, întregi, din ce în ce mai mici spre vârf. Florile sunt mari, hermafrodite, cu corola roșie-purpurie la exterior și roză în interior, cu peri și cu pete punctiforme brune, înconjurate de un cerculeț alb. Fructul este o capsulă cu semințe mici, brun-roșcate.

6. *Hyoscyamus niger* L. (Măselariță)

d.c. Folium Hyoscyami; Herba Hyoscyami

Fam. Solanaceae 2n = 34

Specie anuală sau bienală, având înălțimea între 30cm şi 100cm, rădăcina pivotantă, tulpina neramificată, pubescentă, cu peri moi şi lipicioşi, având un miros neplăcut, înțepător. Frunzele sunt alterne, variabile ca formă şi dimensiuni, alungit ovate sau eliptice, moi, glandulos pubescente, lipicioase. Florile sunt hermafrodite, pentamere, cu caliciul tubulos pubescent şi corola galbenă murdară cu vinişoare mov, violetă la gât. Androceul este alcătuit din 5 stamine, din care 2 mai scurte. Fructul este o capsulă care se deschide printr-un căpăcel, iar semințele sunt reniforme, brune-cenuşii, cu diametrul de 1mm.

<u>Întrebuințare:</u>

<u>Principii active:</u> = alcaloizi până la 0,1% reprezentați de hiosciamină şi scopolamină în cantități egale, care au o acțiune parasimpatolitică, excită sistemul nervos, dilată bronhiile, diminuează secrețiile şi peristaltismul intestinal.

7. *Melissa officinalis* L. (Roiniță)

d.c. Folium Melissae

Fam. Labiatae 2n = 32, 64

= Ulei volatil 0,1% = (Aetheroleum Melissae), conținând 25-50% citronellal, citral, geraniol, linalool şi un principiu amar. Are un miros puternic de lămâie şi o acțiune antispastică şi sedativă,

= acid cafeic, taninuri şi un principiu amar – conferind plantei o acțiune coleretică, stomahică şi carminativă (datorită)

Plantă erbacee plăcut mirositoare, cu tulpina înaltă (80-100cm), patrumuchiată, pubescentă. Frunzele sunt opuse, pețiolate, ovate, cu marginile limbului dințate. Florile sunt grupate în verticile axilare la frunzele superioare. Caliciul este bilabiat, pubescent, iar corola tot bilabiată, având labiul superior bilobat iar cel inferior trilobat, curbat în jos. Culoarea florilor este albă, alb-gălbuie sau alb-liliachie.

8. *Plantago lanceolata* L. (Pătlagina îngustă)

Specie perenă, cu frunzele lanceolate formând o rozetă, lungi de aproximativ 20cm şi late de 3cm, cu marginea dreaptă sau dințată, iar cele 3 – 5 nervuri longitudinale aproape paralele. Tulpinile florifere sunt neramificate, lipsite de frunze, înalte până la 50cm, în vârf având inflorescența sub formă de spic cilindric-ovoidal, cu flori mici.

D.c. Folium Plantaginis

Fam. Plantaginaceae 2n = 12 (24)

Întrebuințare:

Principii active = o glicozidă labilă (aucubina), polifenoli şi substanțe mucilaginoase. Aucubina are proprietăți antibiotice, polifenolii au acțiune hemostatică, iar mucilagiile sunt emoliente.

Uz intern: Din frunzele proaspate se obține un suc utilizat cu succes în tratarea ulcerațiilor gastro-intestinale. După uscarea frunzelor, se pot obține siropuri care se utilizează in tratarea inflamatiei cailor respiratorii sau in bronsite cronice.

Uz extern: Sucul proaspat sau frunza ca atare se foloseste in tratamentul furunculelor si abceselor.

9. *Salvia officinalis* L. (Jaleş)

Subarbust cu sistem radicular bine dezvoltat, având rizom lemnos din care se dezvoltă în primul an câțiva lăstari, care se lignifică în al doilea an. Tulpinile cresc până la 100cm înălțime şi sunt patrumuchiate în partea superioară. Frunzele sunt opuse, lanceolate, de 8cm lungime şi 4cm lățime, marginile dințate. Culoarea frunzelor este verde-argintie. Florile sunt bilabiate, grupate spre terminațiile lăstarilor, albastre-violacee, uneori albe sau roz.

d.c. Folium Salviae şi Herba Salviae

Fam. Labiatae 2n = 14

__Întrebuințări:__

__Principii active:__ = Ulei volatil min. 1%, bogat în salven, tuionă (50%) şi cineol (15%); materii tanante 8%. Acestea au o acțiune hiperemizantă (de mărire a intensității circulației sanguine locale), antibiotică (datorită uleiului volatil) şi astringentă (datorită materiilor tanante).

__Uz intern__: în diaree;

__Uz extern__: infuzie 1-2%, sub formă de gargarisme repetate, în gingivite, stomatite, afte, faringite, laringite, amigdalite.

Se utilizează şi în industria cosmetică, dând un efect astringent şi aromatizant produselor cosmetice.

10. *Urtica dioica* L. (Urzica, Urzica mare)

D.c. Folium Urticae

Fam. Urticaceae 2n = 32, 48, 52

Întrebuințare:

Uz intern: diuretic (datorită flovonizidelor), antidiareic, expectorant şi calmant al tusei (datorită mucilagiilor) şi în hemoragii uşoare ca hemostatic (datorită vitaminei K). În stări de avitaminoză, cura de urzici revigorează întregul organism.

Uz extern: Frunzele de *Urtica dioica* sunt foarte bogate în provitamina A şi vitamina K. Din ele se pot obține clorofila şi clorofilinele solubile în apă, care se folosesc în terapeutică, dar mai ales în cosmetică, datorită proprietăților dezodorante şi epitelizante.

Este o specie perenă, erbacee, răspândită pe lângă păduri şi pe lângă drumuri. Partea subterană este reprezentată de un rizom târâtor din care pleacă numeroase rădăcini. Tulpina aeriană poate ajunge până la 1,5m şi este patrumuchiată. Frunzele sunt opuse, ovale sau lanceolate, cu limbul dințat şi acoperit cu numeroşi peri urticanți rigizi. Florile sunt dioice, alb-verzui, dispuse pe indivizi diferiți. Florile femele au un ovar superior înconjurat de 4 petale, iar florile mascule au un perigon patrufoliat cu 4 stamine şi sunt reunite în panicule axilare dispuse la frunzele superioare.

GRUPA HERBA

1. *Achillea millefolium* L.	Coada şoricelului
2. *Adonis vernalis* L.	Ruşcuța de primăvară
3. *Agrimonia eupatoria* L.	Turița mare
4. *Artemisia absinthium* L.	Pelin, Pelin-alb, Pelin-bun
5. *Centaurium umbellatum* Gilib.	Țintaura/Fierea pământului/ Potroaca
6. *Chelidonium majus* L.	Rostopasca/Negelarița/Iarba de negi
7. *Cnicus benedictus* L.	Schinel
8. *Datura innoxia* Mill.	Laur păros
9. *Dracocephalum moldavica* L.	Mătăciune
10. *Hypericum perforatum* L.	Sunătoare
11. *Hyssopus officinalis* L.	Isop
12. *Majorana hortensis* Mnch.	Măghiran
13. *Mentha piperita* L.	Menta sau Izma bună
14. *Ocimum basilicum* L.	Busuioc
15. *Solanum lanciniatum* Hit.	Zârnă australiană
16. *Thymus vulgaris* L.	Cimbru de cultură
17. *Vinca minor* L.	Saschiu

1. *Achillea millefolium* L. (Coada şoricelului)

d.c. Herba Millefolii, Flos Millefolii

Fam. Compositae 2n = 54 (36, 45)

Întrebuințare:

Principii active = ulei volatil (0,2 – 1,4%) bogat în proazulene şi compuşi sescviterpenici.

Uz extern: sucul proaspăt de plantă se utilizează pentru cicatrizarea rănilor greu vindecabile sau în unguente pentru tratamentul arsurilor sau al ulcerului varicos. Ceaiul se foloseşte în afecțiunile stomatologice (aftoză, stomatite) sau pentru spălaturi vaginale, de preferință în amestec cu *Calendula officinalis* (Gălbenele).

Uz intern: în afecțiunile gastrointestinale, pentru reducerea acidității în cazul gastritelor, ulcerului gastric, ulcerului duodenal sau în colite – se foloseşte ceaiul preparat din 10g produs uscat la 300ml apă, fiert timp de 3 minute.

Specie perenă cu tulpina înaltă de până la 80cm şi frunze de 2 – 3 ori penate, *Achillea millefolium* are florile alb-cenuşii, grupate în mici antodii semiglobuloase sau ovoid alungite, care, la rândul lor, formează o inflorescență corimbiformă. Fructele sunt mici achene.

2. *Adonis vernalis* L. (Ruşcuța de primăvară)

d.c. Herba Adonidis

Fam. Ranunculaceae 2n = 16

Întrebuințare:
Conținutul de glicozide cardiotonice este valorificat prin obținerea de medicamente folosite în insuficiența cardiacă. De asemenea, prezintă acțiune diuretică şi sedativă. Se utilizează numai cu avizul medicului, sub formă de infuzie obținută din 6g produs uscat la 200ml apă, din care se administrează de 2 – 4 ori/zi câte o lingură.

Specie perenă, cu rizom negricios, are tulpinile aeriene înalte de până la 50cm, prevăzute la bază cu solzi bruni. Frunzele sunt penatsectate, florile galbene aurii, cu diametrul de 6 – 8cm, iar fructele sunt nucule grupate în formă de măciucă.

3. *Agrimonia eupatoria* L. (Turița mare)

d.c. Herba Agrimoniae

Fam. Rosaceae 2n = 28

Întrebuințare:

Principii active = materii tanante şi derivați flavonici, precum şi siliciu.

Uz intern: Se foloseşte în afecțiuni hepatice, colite şi intră în compoziția unor ceaiuri antidiareice, asociindu-se cu *Lythrum salicaria* (Răchitan) sau cu *Potentilla anserina* (Coada racului).

În trecut, se folosea în medicina populară în tratamentul tuberculozei pulmonare.

Specie perenă, cu tulpina simplă sau puțin ramificată, pubescentă, înaltă de până la 1m, *Agrimonia eupatoria* are frunzele inegal imparipenate, cu foliole mici între foliolele eliptice, dințate. Florile de culoare galbenă deschisă, formează un racem subțire, alungit. După înflorire, receptaculul se apleaca în jos, iar în vârful lui ghimpii devin rigizi. Fructele sunt două nucule care se formează în receptaculul conic.

4. *Artemisia absinthium* L. (Pelin, Pelin-alb, Pelin-bun)

d.c. Herba Absinthii

Fam. Compositae 2n = 18

Întrebuințare:

Principii active = ulei volatil (0,5%), proazulene şi principii amare.

Uz extern: antimicotic, cicatrizant.

Uz intern: ceaiul are o acțiune colagogă, mărind secreția biliară de 3 – 4 ori, creşte pofta de mâncare şi are acțiune antihelmintică.

În industria alimentară se foloseşte la prepararea vermuturilor şi a altor băuturi alcoolice aperitive.

Este o specie perenă cu rizom, frunzele bazale fiind tripenat sectate, iar cele tulpinale se simplifică treptat spre vârf şi sunt dens-pubescente, argintii-cenuşii. Florile sunt grupate în antodii globuloase, cu diametrul de 3 – 5cm, aplecate în jos. Fructele sunt achene.

5. ***Centaurium umbellatum*** **Gilib. (Țintaura / Fierea pământului / Potroaca)**

d.c. Herba Centaurii

Fam. Gentianaceae 2n = 20, 40, 42

Este o specie anuală sau bienală cu tulpina de până la 40cm înălțime şi 2cm grosime, patrumuchiată, simplă sau ramificată în partea superioară. Frunzele sunt de două feluri: la bază formează o rozetă care se usucă în perioada înfloririi, iar frunzele tulpinale sunt opuse, ovat-alungite, întregi, cu 3 – 5 nervuri longitudinale. Inflorescența este o cimă bipară cu flori roz -roşietice, rar albe. Fructul este o capsulă biloculată.

Întrebuințare:

Principii active = principii amare: eritrocentaurina şi glicozida ei – eritaurina, care este identică cu gentiopicrina din rădăcinile de *Gentiana lutea*.

Uz intern: Extractul apos sau cel hidro-alcoolic, cu gust foarte amar, se administrează neîndulcit înainte de mesele principale pentru creşterea apetitului.

6. *Chelidonium majus* L. (Rostopasca / Negelarița / Iarba de negi)

d.c. Herba Chelidonii

Fam. Papaveraceae 2n = 10, 12

Este o specie perenă cu rizomul galben – portocaliu, frunzele formează o rozetă bazală, iar cele tulpinale sunt alterne, imparipenate, cu 2 – 5 perechi de segmente inegal lobate. Tulpina floriferă este pubescentă şi lungă până la 80 cm, de culoare verde – albăstruie – cenuşie. Florile sunt galbene şi formează o umbelă simplă, fiind grupate câte 2 – 8. Fructele sunt capsule silicviforme cu semințe negre, lucioase, prevăzute cu o carunculă albă.

Întrebuințare:

Principii active: **alcaloizii în procent variabil (0,4% în iarbă şi 1% în rădăcini)**

Uz extern: **sucul lăptos se aplică pe negi, care astfel se usucă şi cad în câteva zile, datorită acțiunii antimitotice (citostatice) asociate cu un efect proteolitic.**

Uz intern: **în afecțiunile hepato-biliare, având acțiune spasmolitică la nivelul căilor biliare şi acțiune de protecție a parenchimului hepatic.**

7. *Cnicus benedictus* L. (Schinel)

d.c. Herba Cardui benedicti, Herba Cnici

Fam. Compositae 2n = 22

Specie anuală, cu tulpina înaltă de pâna la 100cm, pentamuchiată, pubescentă. Frunzele sunt alterne, alungit-lanceolate, sinuat-dințate, cu dinți țepoşi, lungi de 10 – 30cm şi late de 2 – 7cm. Florile sunt tubuloase, de culoare galbenă, grupate într-un antodiu terminal ovoid, înconjurat la bază de frunze sesile. Fructul este o achenă cilindrică, brună, cu papus în vârf.

Întrebuințări:

Principii active:

= cnicină şi alte principii amare, având acțiune de tonic amar şi antiseptic. În alimentație, la obținerea unor băuturi aperitive; ceai sau medicamente cu acțiune tonic amară.

8. Datura innoxia Mill. (Laur păros)

Specie anuală, cu tulpina ramificată în formă de tufă, lignificată în porțiunea inferioară şi ierboasă în partea superioară, pubescentă şi înaltă de până la 1,5m. Frunzele sunt cordiforme, asimetrice la bază, cu marginea ondulată, de 10 – 15cm lungime. Florile sunt albe, dispuse solitar, înflorirea are loc în perioada iulie-septembrie. Capsula este sferică sau ovală, având o lungime de 4 – 5cm, iar semințele sunt reniforme, brune, de 4mm.

d.c. Herba Daturae innoxia

Fam. Solanaceae 2n = 24

Întrebuințare:

Principii active: = Scopolamina (sau hioscina), un alcaloid folosit în special în psihiatrie şi chirurgie.

Uz intern: Părțile aeriene (în special capsulele şi semințele nemature) se flosesc ca materie primă pentru obținerea scopolaminei (calmant puternic) şi derivați de semisinteză ai scopolaminei – ex. Scobutil, care se folosesc ca medicamente spasmolitice în bolile ulceroase, constipații, colici biliare sau renale etc.

9. *Dracocephalum moldavica* L. (Mătăciune)

Plantă erbacee anuală, cu rădăcina fasciculată, tulpina patrumuchiată, bogat ramificată la bază, pubescentă, înaltă până la 50 – 70cm. Frunzele sunt alungit-lanceolate, opuse, iar florile sunt albastre-violacee, uneori albe, dispuse câte 6 – 10 în verticile suprapuse care alcătuiesc inflorescențe spiciforme, lungi de 20 – 35cm.

d.c. Herba Dracocephalum

Fam. Labiatae 2n = 10

Întrebuințare:

Principii active: = ulei volatil 0,3 – 0,6%, cu miros plăcut acrişor, bogat în citral a, citral b, acid cafeic şi un principiu amar.

Acțiune farmacologică: antispastică, coleretică, antiseptică, carminativă, stomahică.

Utilizare: uleiul volatil este utilizat în parfumerie şi în industria alimentară, ca aromatizant, la obținerea de băuturi răcoritoare, siropuri, bomboane.

Ca plantă medicinală, se utilizează pentru infuzie 1- 2% (1 – 2 ori/zi) după mesele principale, în indigestie.

10. *Hypericum perforatum* L. (Sunătoare)

d.c. Herba Hyperici

Fam. Hypericaceae 2n = 32, 36

<u>Uz intern:</u> ceaiul preparat din 5g produs uscat la 250ml apă, fiert 3 minute, se consumă seara şi dimineaţa, în afecţiuni hepato-biliare.

Medicamentele preparate pe bază de hipericină extrasă din sunătoare sunt folosite în stări depresive.

<u>Uz extern:</u> preparate pentru tratarea diferitelor plăgi şi în cosmetică, având efect cicatrizant

Specie perenă cu rizom din care se dezvoltă mai multe tulpini, înalte de până la 100cm, cilindrice cu două muchii longitudinale, lemnoase la bază, ramificate în jumătatea de sus. Pe suprafaţa tulpinii se găsesc puncte negre. Frunzele sunt opuse, lungi de 2,5 – 4cm, sesile, ovate sau eliptice. În transparenţă, frunzele au aspect perforat datorită pungilor microscopice de ulei volatil. Florile sunt grupate în inflorescenţe corimbiforme şi sunt de tipul 5, având 5 sepale ascuţite, 5 petale galbene, asimetrice, punctate cu negru pe margine. Androceul cuprinde multe stamine dispuse în trei fascicule iar gineceul are un ovar superior. Fructul este o capsulă cu seminţe mici.

11. *Hyssopus officinalis* L. (Isop)

d.c. Herba Hyssopi

Fam. Labiatae 2n = 12

Întrebuințare: **Are acțiune expectorantă şi spasmolitică, fapt care-i conferă utilitate în afecțiunile căilor respiratorii, bronşite, astm bronşic. Uleiul volatil se poate utiliza în parfumerie şi cosmetică.**

Specie perenă, semiarbust, cu tulpini lemnoase la bază şi erbacee în partea superioară, înaltă de 50 – 60cm. Frunzele sunt opuse, alungit-lanceolate, cu vârful ascuțit şi marginile întregi. Florile sunt albastre, violacee, roz sau albe, bilabiate, reunite în spice unilaterale în vârful ramurilor, androceul este format din 4 stamine, iar fructul este o nuculă patrumuchiată. Lung de până la 3mm. În contact cu apa devin mucilaginoase.

12. *Majorana hortensis* Mnch. (Măghiran)

Tulpina este dreaptă, tetragonală, înaltă până la 30–50cm şi mult ramificată la bază. Frunzele sunt mici, eliptic-ovale, opuse, cu pețiol scurt şi margini întregi, cenuşiu-verzui datorită pubescenței pe ambele fețe ale limbului foliar. Florile sunt roşietice, mici, dispuse în inflorescențe de tip spic drept, cu caliciul format dintr-o singură foliolă obovată, cu corola bilabiată şi androceul alcătuit din 4 stamine mai lungi decât corola.

d.c. Herba Majoranae

Fam. Labiatae 2n = 22

Întrebuințări: **ulei volatil 1%, conținând carvacrol, cavicol şi terpineol; tanin; principii amare; β -caroten.**

Uz intern: Infuzie 0,5 – 2%, câte 2 – 3 căni pe zi în dispepsii, având acțiune antiseptică şi carminativă, precum şi în stări nervoase şi insomnii, având acțiune sedativă. În industria alimentară se foloseşte ca şi condiment.

Uz extern: În industria cosmetică este utilizat uleiul volatil.

13. *Mentha piperita* L. (Menta sau Izma bună)

d.c. Herba Mentae şi Folium Mentae

Fam. Labiatae

2n = 36, 48, 64, 65 – 69, 72, 84, 108, 144

Întrebuințare :

Principii active :

= uleiul volatil (*Aetheroleum Menthae*) în proporție de 1 – 3,5% uneori chiar 5,5% trebuie să conțină cel puțin 50% mentol total şi până la 20% esteri, restul fiind compuşi ca mentona, iasmona, mentofuranul etc.= materii tanante în jur de 8%.

Specie perenă cu rizom şi stoloni, în primul an dezvoltă o rădăcină principală care este înlocuită toamna de rădăcinile adventive provenite din partea inferioară a tulpinii, ce va deveni rizomul plantei. Din nodurile rizomului pornesc stoloni subterani şi aerieni. Tulpina este înaltă de până la 100cm şi are 4 muchii, având o culoare verde, roşiatic-violetă sau brun-violetă. Frunzele au un pețiol scurt de până la 1cm, un limb lung de 3 – 8cm şi lat de 1,5 – 2,5cm, ovat sau lanceolat, cu vârf ascuțit. Inflorescența este spiciformă, florile fiind grupate în vârful tulpinilor şi având culoare violetă sau roz, iar corola este divizată în 4 lobi. Fructele sunt 4 nucule situate în interiorul caliciului persistent, dar se formează foarte rar.

14. *Ocimum basilicum* L. (Busuioc)

d.c. Herba Basilici

Fam. Labiatae 2n = 48

Întrebuințare:

Principii active: **uleiul volatil (0,1 – 0,4%) conține estragol până la 80% şi linalool.**

Se foloseşte în industria parfumurilor, în cosmetică, precum şi în industria alimentară la obținerea unui sirop alimentar şi a unor băuturi răcoritoare. Planta uscată se foloseşte în obținerea unor ceaiuri medicinale, în combinație cu alte plante medicinale

Specie anuală, cu rădăcină fibroasă, brună, tulpina ramificată, cu înălțimea cuprinsă între 30 – 60cm, cu 4 muchii, pubescentă mai ales spre vârf. Frunzele sunt opuse, ovate sau ovat-lanceolate, dințate, glabre şi lucioase, numeroase, formând o tufă densă cu aspect decorativ. Florile sunt mici, albe, de tipul 4, dispuse câte 6 în pseudoverticile. Fructele sunt nucule de 3mm lungime şi diametrul de 1mm, grupate câte 4.

15. *Solanum lanciniatum* Hit. (Zârnă australiană)

d.c. Herba Solani laciniati

Fam. Solanaceae   2n = 48, 92

<u>Întrebuințări:</u>

<u>Principii active:</u> 2 – 3% gluco-alcaloizi sterolici (solasonină şi solamargină). Agliconul solasodină se foloseşte pentru semisinteza unor hormoni steroizi.

<u>Uz intern:</u> în industria de medicamente, la obținerea unor precursori pentru semisinteza de hormoni sterolici.

Tulpina este viguroasă, ramificată, înaltă până la 2m. Frunzele sunt asimetric laciniate, cu lobii ascuțiți sau cu limbul întreg. Florile sunt grupate în inflorescențe racemoase axilare, la frunzele superioare, având corola violetă, cu diametrul de cca 5cm. Fructele sunt bace ovate galbene inițial şi apoi portocalii, grupate în ciorchini.

16. *Thymus vulgaris* L. (Cimbru de cultură)

d.c. Herba Thymi

Fam. Labiatae 2n = 30

Întrebuințare:

Principii active: = ulei volatil bogat în timol, tanin, acid cafeic, subst. flavonoide, subst. triterpinoide şi un principiu amar, având acțiune calmantă asupra tusei, sialagogă, coleretică, antihelmintică şi antiseptică datorită timolului.

Subarbust stufos, cu tulpina patrumuchiată, verde-roşiatică, lemnoasă în partea inferioară, înalt până la 30 – 40cm. Frunzele sunt opuse, sesile, mici, cu marginea răsucită, având limbul neted lucios pe partea superioară şi pubescent pe partea inferioară. Florile sunt pentamere, roz-violacee, dispuuse terminal la subsuara frunzelor superioare, în inflorescențe de tip spiciform. Fructele, respectiv semințele, sunt foarte mărunte, aromate ca şi întreaga plantă. MMB = 0,166g iar facultatea germinativă se păstrează 2 – 3 ani.

17. *Vinca minor* L. (Saschiu)

d.c. Herba Vincae minoris

Fam. Apocynaceae 2n = 46 (32)

Specie perenă, cu tulpina lemnoasă la bază, culcată pe pământ, lungă până la 1m, cu ramuri ascendente, înalte de până la 20cm. Frunzele sunt opuse, lanceolate sau eliptice, lucioase, persistente şi iarna. Florile se dezvoltă la subsuara frunzelor şi au culoarea albastră, diamentrul de circa 2cm, formă tubuloasă în partea inferioară şi cu 5 lobi asimetrici romboidali, în partea superioară. Fructul este o foliculă, care se formează rar.

Întrebuințare:

Principii active = conține 38 de alcaloizi indolici, dintre care cel mai important este vincamina, al cărui conținut variază în funcție de vârsta plantei şi de condițiile ecologice.

Uz intern: Se utilizează la obținerea unor medicamente pe bază de vincamină, care are un efect hipotensiv şi de îmbunătățire a circulației sanguine intracraniene, fiind utilizate în ateroscleroză.

GRUPA FLORES

1.	*Althaea rosea* **(L.) Cav.**	**Nalba de grădină, Nalba neagră**
2.	*Arnica montana* **L.**	**Arnica, Podbal-de-munte**
3.	*Artemisia maritima*	**Pelinița**
4.	*Calendula officinalis* **L.**	**Gălbenele, Filimica**
5.	*Centaurea cyanus* **L.**	**Albăstrița, Albăstrea, Vinețele**
6.	*Lavandula angustifolia* **Mill.**	**Lavandă**
7.	*Matricaria chamomilla* **L.**	**Mușețel, Romaniță**
8.	*Pyrethrum cinerariaefolium* **Trev.**	**Piretru**
9.	*Rosa damascena* **Mill.**	**Trandafir pentru ulei**
10.	*Salvia sclarea* **L.**	**Şerlai**
11.	*Tagetes patula* **L.**	**Crăițe**

1. *Althaea rosea* (L.) Cav. (Nalba de grădină, Nalba neagră)

D.c. Flores Malvae arboreae

Fam.Malvaceae 2n = 26, 42, 56

Întrebuințare:

Principii active = substanțe mucilaginoase, antocianidine (mirtilina) şi glicozida delfinidinei, pigment care se găseşte şi în fructele de afin (*Vaccinium myrtillus*).

Uz intern: ceaiuri pectorale şi în industria alimentară în calitate de colorant inofensiv.

Specie de cultură, perenă, cu tulpina înaltă de 2 – 3 m, pubescentă, cu frunzele 3 – 7 lobate, rotunde şi cu florile având diametrul de până la 10cm, deseori bătute (involte).

2. *Arnica montana* L. (Arnica, Podbal-de-munte)

D.c. Flores Arnicae

Fam. Compositae 2n = 36, 38

<u>Întrebuințarea:</u>

<u>Principii active</u> = pigmenți din grupa carotenoidelor, polifenoli şi cantități mici de ulei volatil.

<u>Uz extern:</u> sub formă de tinctură sau comprese în tratamentul diferitelor răni, contuzii, atât în medicina umană cât şi în cea veterinară. În diluții mari se foloseşte în diferite produse cosmetice, datorită efectului cicatrizant.

Specie perenă cu rizom oblic sau orizontal, brun-roşiatic, arnica are frunzele bazale eliptice sau ovate, aşezate în rozetă. Pe tulpina înaltă de până la 60cm, se găsesc 1 – 3 perechi de frunze opuse, iar în vârful ei un antodiu cu diametrul de 6 – 8cm. Florile marginale sunt ligulate, în număr de 12 – 20, galbene sau galbene-portocalii, iar cele centrale sunt tubuloase. Sub inflorescența terminală se mai pot dezvolta 1 – 5 inflorescențe. Fructul este o achenă cu papus gălbui.

3. *Artemisia maritima* (Pelinița)

D.c. Flores Artemisiae maritima

Fam. Compositae 2n = 18, 36, 54

Întrebuințare:

Principii active = lactone (cea mai importantă fiind santonina) şi ulei volatil (cca. 1%).

Uz intern: Santonina este un vermifug folosit în special în tratamentul ascaridiozei la copiii peste 3 ani şi la adulți.

Specie perenă, cu rădăcina lemnoasă şi tulpina ramificată, înaltă de cca. 50cm, alb cenuşie sau argintie, *Artemisia maritima* are frunzele penatsectate, cu secțiuni filiforme, iar frunzele superioare sunt simple. Antodiile se formează în număr foarte mare şi sunt alungit-ovate până la cilindrice, pendule sau erecte, lungi de cca. 3 – 4mm.

4. *Calendula officinalis* L. (Gălbenele, Filimica)

D.c. Flores Calendulae

Fam. Compositae

2n = 32 (28)

Este o specie anuală, rar bienală, cu tulpina înaltă de până la 80cm. Frunzele sunt alterne, întregi sau slab dințate. Antodiile au diametrul de până la 8cm şi sunt formate din flori ligulate galbene, marginale şi flori tubuloase galbene sau roşii-brune, centrale. Fructele sunt achene îndoite, țepoase, cu lungimea de până la 18mm.

Întrebuințare:

Principii active = carotenoide, compuşi triterpenici şi ulei volatil.

Uz intern: florile ligulate se folosesc ca atare sau în combinație cu alte produse (*Achillea millefolium*) în ulcerul gastric şi duodenal. Carotenoidele din flori reprezintă un valoros colorant natural în industria alimentară.

Uz extern: sub formă de spălături vaginale prezintă efect antitricomonazic.

5. *Centaurea cyanus* L. (Albăstrița, Albăstrea, Vinețele)

d.c. Flores Cyani

Fam. Compositae 2n = 24

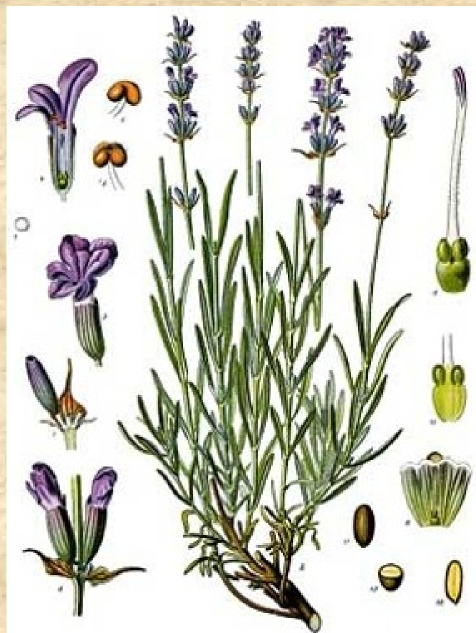
Întrebuințare:

Principii active: pigmenți din grupa antocianinelor, în primul rând cianina.

Uz intern: Ceaiul se utilizează împreună cu alte produse sub formă de ceai diuretic, în indigestii şi dispepsii. Extractele apoase prezintă un spectru antibiotic valoros, inhibând dezvoltarea unor bacterii patogene, fără a influența însă flora microbiană normală. Infuziile prezintă gust amar din cauza conținutului de cnicină şi pot fi utilizate ca tonic amar, ca şi părțile aeriene de *Artemisia absinthium*.

Centaurea cyanus este o specie anuală cu tulpina înaltă de 30 – 100cm, frunzele mătăsos-pubescente, liniare sau îngust lanceolate, cele inferioare pot fi trisectate sau denticulate. Florile sunt albastre, grupate în antodii cu florile marginale având corola asimetrică, de forma unei pâlnii cu 5 sau mai mulți lobi, iar florile interioare fiind mai mici.

6. *Lavandula angustifolia* Mill. (Lavandă)

d.c. Flores Lavandulae angustifoliae

Fam. Labiatae

2n = 36, 42, 48, 50, 54

Întrebuințări :

Principii active : = uleiul volatil (*Aetheroleum Lavandulae*) 0,7 – 2,7%, care conține esteri, dintre care cel mai important este acetatul de linalil (min. 35%)

Uz intern : intră în compoziția unor ceaiuri medicinale, având acțiune sedativă.

Uz extern : băi medicinale cu efect tonifiant (în nevroze astenice) ; uleiul volatil se poate adăuga la alcool medicinal de 70o, în procent de 1%, folosindu-se sub formă de frecții în dureri reumatice şi nevralgii.

Semiarbust cu tulpina înaltă până la 70cm, ramificată, formând o tufă globuloasă. Frunzele sunt opuse, liniar-lanceolate, cu marginea îndoită în jos. Inflorescența este spiciformă, de 3 – 8cm, având flori cu caliciu cilindric, albastru, pubescent şi cu corola violet-albastră, bilabiată. Sunt frumos mirositoare şi formează fructe câte 4 nucule la baza caliciului persistent.

7. *Matricaria chamomilla* L. (Mușețel, Romaniță)

Este o specie anuală sau hibernantă, cu înălțimea tulpinii de la 5cm în flora spontană, până la 50 – 80cm în culturi. Frunzele sunt de 2 – 3 ori penat sectate, iar inflorescentele sunt antodii așezate în vârful unor porțiuni de tulpini lipsite de frunze. Antodiile au un diametru de 1,5 până la 3cm și sunt alcătuite din flori ligulate, marginale, albe, în număr de 12 – 18, în vârf cu 3 dinți și flori interioare tubuloase, galbene-aurii, în număr de câteva sute. Fructele sunt achene ușor arcuite, lungi de 1 – 1,8mm și groase de cca. 0,3mm.

D.c. Flos Chamomillae

Fam. Compositae 2n = 18

Principii active = ulei volatil de culoare albastră sau albastră – verzuie (min. 0,4%), care conține până la 10% chamazulenă, care se formează sub acțiunea căldurii dintr-un precursor incolor, numit proazulenă. Cu timpul, chamazulena își pierde culoarea albastră, trece în albastru-verzui, apoi în brun, pierzându-și acțiunea. De aceea, uleiul volatil se păstrează la întuneric, în sticluțe pline și bine închise.

= flavonozide dintre care cea mai importantă este apigenina în

stare liberă și în combinație glicozidică.

= cumarine și colina – cca. 0,3%.

8. *Pyrethrum cinerariaefolium* Trev. (Piretru)

d.c. Flores Pyrethri

Fam. Compositae 2n = 18, 36

Întrebuințare :

Principii active : = Piretrine şi cinerine, esterii unor acizi terpenoizi cu cetone ciclice.

Piretrinele extrase din flori sunt cele mai vechi insecticide şi cu acțiune mult mai puțin toxică pentru om decât parationul (de 100 de ori) şi lindanul (de 12 ori).

Specie perenă cu rizom scurt, din care se dezvoltă în primul an o rozetă de frunze dese, iar în al doilea an apar numeroase tulpini cu înălțimea cuprinsă între 40 – 70cm, având frunze bipenate, pubescente în partea inferioară. Inflorescența este un antodiu cu diametrul de 3 – 5cm.

9. *Rosa damascena* Mill. (Trandafir pentru ulei)

d.c. Flores Rosae damascenae

Fam. Rosaceae 2n = 14, 28

Arbust cu ghimpi uniformi, mult ramificat, cu frunze alterne, imparipenat-compuse formate din 2-3 perechi de foliole ovale, care sunt mult mai verzi pe dos. Florile sunt mari, roşii sau rozee, cu receptaculul bine dezvoltat, persistent şi cărnos.

Întrebuințare:

Principii active: Ulei volatil (Aetheroleum Rosae) sub 1%, conținând hidrocarburi, alcoolii unor hidrocarburi (citronelol, gerniol, nerol, farnesol) şi aldehidele unor hidrocarburi (citral, aldehida fenilacetică, benzenică etc.), coloranți flavonici (cvercitina) sau antocianici (cianina).

Uleiul volatil se utilizează în parfumerie şi în industria cosmetică.

10. *Salvia sclarea* L. (Şerlai)

Specie bienală sau perenă, cu tulpina înaltă până la 1,5m, pubescentă. Are frunzele ovat-cordate şi inflorescența multicoloră (bractee violet şi verzi, flori albastre sau roz, cu labiul inferior galben. Fructele sunt nucule ovoidale, brune, având proprietatea de a deveni mucilaginoase în contact cu apa.

d.c. Flores Salviae sclareae

Fam. Labiatae 2n = 22

Întrebuințare :

Principii active: Uleiul volatil (Aetheroleum Salviae sclareae – 0,15-0,20%) este bogat în alcooli terpenici (linaloolul, geraniolul, alfa-terpineolul) şi esterii lor (acetatul de linalil).

Obținerea uleiului volatil: se realizează prin antrenarea cu vapori de apă, imediat după recoltare, pentru a nu pierde din conținutul de principii active.

Uz extern: Uleiul volatil este utilizat în parfumerie.

11. *Tagetes patula* L. (Crăițe)

Specie anuală, cu port mic, până la 50cm, preferă locurile însorite şi nu are pretenții mari pentru sol. Frunzele sunt caduce, cu laciniile late, iar florile sunt galbene-portocalii sau brunii, cu calatidii mai groase.

d.c. Flores Tagetes sine receptaculis

Fam. Compositae 2n = 48

<u>*Întrebuințare:*</u>

<u>Principii active:</u> = Helenina (0,35 – 0,39%) flavone, ulei volatil etc.

<u>Acțiune:</u> ameliorează procesul (viteza) de adaptare oculară la întuneric şi lumină a ochiului normal şi miop, creşte acuitatea vizuală, hipotensivă oculară. <u>Uz intern:</u> cecitate nocturnă (nictalopie) şi diurnă (hemeralopie), adjuvant în retinita pigmentară, glaucom.

Se recomandă persoanelor cu profesii care solicită intens acuitatea vizuală (mecanici de locomotivă, şoferi, radiologi, controlori de trafic aerian).

GRUPA FRUCTUS

1.	*Capsicum annuum*	**Ardei**
2.	*Carum carvi* **L.**	**Chimion**
3.	*Citrus limon*	**Lămâi**
4.	*Coriandrum sativum* **L.**	**Coriandru**
5.	*Foeniculum vulgare* **Mill.**	**Fenicul**
6.	*Pimpinella anisum* **L.**	**Anason**
7.	*Ribes nigrum* **L.**	**Coacăz negru, Struguri negri**
8.	*Rosa canina* **L.**	**Măceş**
9.	*Silybum marianum* **(L.) Gaertn.**	**Armurariu**

1. *Capsicum annuum* (Ardei)

D.c. Fructus Capsici

Fam. Solanaceae

2n = 24 (36, 48)

Specia *Capsicum annuum* se cultivă pentru fructele sale, care sunt bogate în capsicină şi coloranți din grupa carotinoidelor. Se folosesc sub formă de tinctură, ca atare sau în combinație cu alte produse, pentru frecții, comprese, unguente – în dureri reumatice (mialgii), în nevralgii, sciatică, lumbago, având o acțiune termogenă. Se evită contactul cu mucoasele. În calitate de condiment, măreşte secreția sucului gastric.

2. *Carum carvi* L. (Chimion)

d.c. Fructus Carvi

Fam. Umbelliferae

2n = 20, 22

Fructele au proprietăți stomahice (stimulează secreția de suc gastric şi sporesc pofta de mâncare), carminative (evacuarea gazelor), galactogoge (stimulează lactacția) şi stimulente.

Rădăcina chimenului este pivotantă cărnoasă, de culoare brun deschisă la exterior şi alb-murdar la interior. Tulpina este erectă, glabră, ramificată de la bază, cu mici şănțulete longitudinale, atingând înălțimea de 1 m şi chiar mai mult. Frunzele sunt aşezate altern. Ele au forma alungită şi sunt bi sau tripenate. Cele inferioare sunt pețiolate pe când cele superioare sunt sesile. Florile sunt mici, albe şi grupate în inflorescențe, umbele compuse. Fructul este o dicariopsă (după alți autori o diachenă) de formă oval-alungită; la maturitate el se desface în 2 fructe simple. Fructele sunt ovoide comprimate lateral, glabre, de culoare galben-brună, lungi de 4-5 mm şi groase de 1-2 mm, prevăzute cu un stil ramificat în două brațe.

3. *Citrus limon* L. (Lămâi)

d.c. Fructus Citri recens

Fam. Rutaceae

2n = 18

Fructele de lămâi conțin în zeama lor cantități apreciabile de acid ascorbic (vitamina C), acid citric, derivați flavonici. Lămâile consumate cu regularitate şi în cantități corespunzătoare (cca. două pe zi) contribuie la prevenirea formării calculilor renali, mai ales ai celor de natură oxalică, prin scăderea acidității urinei şi formarea de compuşi solubili cu ionii de calciu. Se folosesc de asemenea în stări febrile datorită conținutul ridicat în vitamina C.

4. *Coriandrum sativum* L. (Coriandru)

d.c. Fructus Coriandri

Fam. Umbelliferae 2n = 22

<u>Principii active:</u> = 0,20-1% ulei volatil format din 60-70% d-linalol sau coriandrol, geraniol, cimol, pinen, terpinen, felandren, dipentene, acid petroselinic etc.; 15-20% lipide, 10% amidon, 4-5% substanțe minerale, pectine etc.

Acțiune carminativă şi stomahică, utilizat şi corectiv pentru unele medicamente (uleiul volatil). Are proprietăți bactericide şi fungicide. Utilizat şi în industria alimentară ca aromatizant şi condiment. Indicat în anorexii şi dispepsii.

Specie anuală, cu tulpina înaltă până la 1,6m. Frunzele bazale sunt întregi sau incomplet trilobate şi se usucă la începutul perioadei de vegetație. Frunzele tulpinale sunt penatsectate, cu secțiuni înguste, aproape liniare. Florile sunt grupate în umbele compuse, albe sau roşietice sau violacee, având petalele exterioare mai mari decât cele interioare, dându-le un aspect asimetric florilor. Fructul este glabru, globulos sau sferic cu diametrul de 4-5 mm, cu carpofor întreg şi două mericarpe (achene) concave la partea comisurală şi convexe la partea exterioară, de cele mai multe ori unite. Fiecare mericarp este prevăzut cu 5 coaste primare longitudinale, flexuos ondulate şi 4 coaste intercalate pronunțate şi crenelate. În partea superioară a fructului se observă stilopodul. Fructele au culoare galbenă sau galbenă-maronie-deschis. Mirosul şi gustul la fructele uscate aromat, caracteristic, plăcut. La cele verzi dezagregabile.

5. *Foeniculum vulgare* Mill. (Fenicul)

d.c. Fructus Foeniculi

Fam. Umbelliferae 2n = 22

Datorită compoziției în ulei volatil are acțiune antispastică şi carminativă, stimulează secreția lactată, fluidifică secrețiile bronşice şi are proprietăți sedative. Prin depăşirea dozelor terapeutice survin efecte de iritare a mucoaselor digestive.

Plantă erbacee, bianuală sau perenă. Are tulpina dreaptă, înaltă până la 2m, cilindrică, fin striată longitudinal, fistuloasă şi ramificată, începând de la bază. Frunzele de la bază au pețiol lung. Sunt întregi, rotunde, în formă de rinichi şi creste. Frunzele pedunculare dinspre vârf sunt trifoliate. Florile, galben-aurii, sunt mici, regulate, pentamere şi dispuse în umbele mari terminale. Fructele sunt formate din două mericarpe (achene) de obicei libere, glabre, eliptic - oblongi, uşor arcuite sau drepte, lungi de 4 - 10 mm, groase de 1,5 - 4 mm, cu 5 coaste longitudinale foarte proeminente, dintre care cele două marginale mai dezvoltate. La partea superioară se observă un stilopod lațit şi resturile stigmatelor. Achenele sunt de culoare cenuşiu - verzuie până la brun - verzuie, iar coastele longitudinale galben - verzui.sunt ovoidale, puțin turtite lateral. La maturitate, au culoare cenuşie sau brun-verzuie, cu miros plăcut, caracteristic, aromat şi gust dulceag, uşor arzător.

6. *Pimpinella anisum* L. (Anason)

Specie anuală, cu tulpina înaltă până la 80cm, cilindrică şi goală prin interior, ramificată. Frunzele bazale ovate, cu marginile dințate, frunzele tulpinale inferioare trilobate sau pentalobate, iar cele superioare de 2 – 3 ori penate, cu lacinii liniare. Florile sunt albe, de tipul 5, grupate în umbele compuse.

d.c. Fructus Anisi

Fam. Umbelliferae

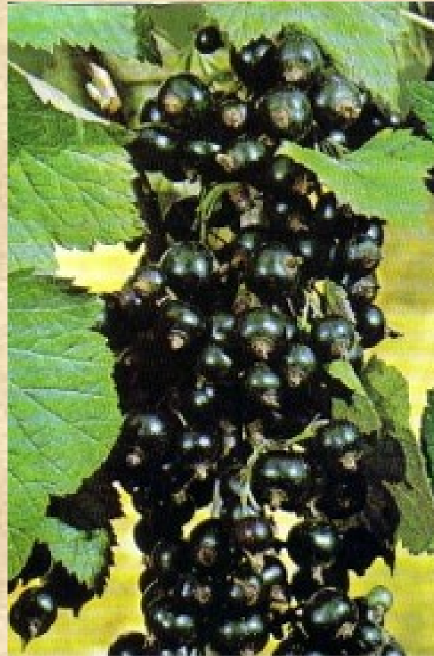
2n = 18, 20

Principii active: 2-3% ulei volatil format din 80-90% anetol, metilcarvicol sau izoanetol, cantități mici de cetone şi aldehide anisice şi aldehidă acetică; 10-20% lipide, colină, 20% substanțe albuminoide (protide), zaharuri, amidon, 6-10% substanțe minerale.

Uz intern: Datorită uleiului volatil, fructele de anason au acțiune expectorantă, carminativă şi galactogogă. Excită peristaltismul intestinal, stimulează secreția salivară, gastrică, intestinală şi pancreatică. Asupra sistemului nervos central, în doze terapeutice, au efect stimulant în special asupra centrilor respirației şi circulației.

7. *Ribes nigrum* L. (Coacăz negru, Struguri negri)

D.c. Fructus Ribis nigri

Fam. Saxifragaceae 2n = 16

Fructele de coacăz negru sunt bogate în vitamina C şi în antocianine, servind la obţinerea de vin, lichior, compot, dulceaţă. Frunzele se usucă şi se folosesc la obţinerea unui ceai cu acţiune diuretică şi hipotensivă (10g frunze uscate şi fărâmiţate se fierb timp de 5 minute în 200ml apă). Acest ceai se consumă jumatate dimineaţa şi jumătate seara.

8. *Rosa canina* L. (Măceş)

D.c. Fructus Cunosbati

Fam. Rosaceae

2n = 35 (16, 33 – 34)

Fructele de măceş reprezintă unul din cei mai bogați produşi în vitamina C, folosindu-se sub formă de ceai pentru prevenirea şi chiar tratamentul răcelilor şi gripelor, în stări febrile, precum şi în perioada de lehuzie şi alăptare. Este indicată folosirea ceaiului din fructe de măceşe în special în perioada de iarnă şi începutul primăverii. Ceaiul se obține prin opărirea măceşelor în apă clocotită şi menținerea la temperatura de fierbere timp de 5 minute. Se filtrează după 20 - 30 de minute.

9. *Silybum marianum* (L.) Gaertn. (Armurariu)

d.c. Fructus Cardui Mariae

Fam. Compositae 2n = 34

<u>Întrebuințare:</u>

<u>Principii active:</u> = silimarina, silibina, silidianina, silicristina, acizi: linoleic, oleic, palmitic, aminoacizi, glicina, cisteina, leucina, tiramina, lipide, tocoferol, steroli, având proprietăți de: hepatoprotector, regenerator al celulei hepatice, tonic-amar, eupeptic, antihepatotoxic, laxativ

Rãdãcina este fusiformã, iar tulpina este rigidã, înaltã de 120(150) cm, erectã, ramificatã, de culoare maronie, slab pubescentã. Frunzele sunt alterne, lungi de 15(60) cm, eliptice sau alungit ovate, amplexicaule, glabre, cu margini ghimpoase şi aspect marmorat cu alb lucios. Înfloreşte în iunie-septembrie. Florile sunt tubuloase, roşii, grupate în capitule globuloase, lung pedunculate, solitare, mari, terminale, înconjurate de un involucru cu mai multe rânduri de foliole pieloase, aşezate imbricat, având vârfurile cu spini mari şi puternici. Fructele sunt achene anguloase (muchiate), glabre, cu papus. Lungimea achenelor este de 6-7(8) mm, netede, de culoare galbenă brună până la brună - negru, uneori brune cu pete mai închise, fără miros sau gust caracteristic.

GRUPA SEMEN

1. *Nigella sativa* L.	Negrilică
2. *Papaver somniferum* L.	Mac de grădină
3. *Sinapis alba* L.	Muştar alb
4. *Trigonella foenum-graecum* L.	Schinduf

1. *Nigella sativa* L. (Negrilică)

Este o plantã ierboasã anualã, cultivatã şi subspontanã, cu rãdãcina pivotantã subțire, slab ramificatã. Tulpina – erectã, înaltã de 40-60 cm, cilindricã, simplã sau ramificatã, pubescentă. Frunzele – alterne, bi-tripenat sectate cu lacinii liniare. Înfloreşte în mai-august. Florile – cu înveliş simplu petaloid alcãtuit din 5 foliole, alungit-ovate, albe, libere, cu vîrful albãstrui, cu 5-8 nectarii; androceu cu numeroase stamine, gineceu cu numeroase carpele. Fructul – polifoliculã cu aspect de capsulã (prin sudarea foliculelor), cu numeroase semințe negre, trimuchiate, zbârcite, cu miros aromat şi gust plãcut iute.

d.c. Semen Nigellae

Fam. Ranunculaceae 2n = 12

<u>Întrebuințare:</u>

<u>Principii active:</u> = ulei esențial (1%), nigelonã, hederageninã, ulei gras, substanțe albuminoide

Semințele se utilizează şi în arta culinară, în aromatizarea brânzei telemea sau a unor dulciuri cu brânză în compoziție, precum şi pentru ceaiuri aromatice.

<u>Acțiune farmaco-dinamică</u>: diuretic, carminativ, digestiv, vermifug, stimulator al poftei de mâncare, afrodiziac. Se recomandă în tratarea bronşitelor, colicilor gastrointestinale, amețelilor, combaterea viermilor intestinali.

2. *Papaver somniferum* L. (Mac de grădină)

d.c. Semen Papaveris, Capita Papaveris

Fam. Papaveraceae 2n = 20, 22

Toate organele plantei conțin vase laticifere cu latex care are în compoziție peste 40 de alcaloizi, din care cei mai importanți sunt: morfina (7- 23%), codeina (max. 3%), thebaina (max. 3%), narcotine (=noscapina >12%), papaverine (max. 1,5%) şi narceina (0,2%), 40-50% acizi graşi; din care: 60% acid linoleic, 30% acid oleic, 3% acid linolenic şi mai puțin de 10% grăsimi saturate.

Rădăcina pivotantă lungă de 20-25 cm (80cm), groasă de circa 1-2cm cu ramificații secundare pe o rază de circa 30-50cm: tulpina erectă netedă cilindrică , cerificată, înaltă de circa 150cm, simplă sau puțin ramificată: Frunze întregi alterne alungit-ovoide, acoperite cu ceară, cu margini neregulat, glabre (lipsite de peri), fața superioară cu nervură proeminentă. Florile sunt mari, solitare 1-10 pe plantă, actinomorfe, violete, albe, roz sau roşii. Fructul este o capsulă ovoidă sau uşor turtită, cu stigmat persistent (aspect de rozetă).

3. *Sinapis alba* L. (Muştar alb)

d.c. Semen Sinapis albae

Fam. Cruciferae

Întrebuințare:

Principii active: **ulei gras (cca 30%), mucilagii (cca 20%), substanțe de natură proteică (cca 25%), substanțe minerale, sinalbozid şi mirozinază. Principiul activ sinalbozidul similar sinigrozidului (din muştar negru) se comportă la fel ca acesta: sub acțiunea fermentului (mirozinazei) se dedublează în mediu apos în glucoză, sulfat acid şi izotiocianat de p-hidroxibenzil care însă nu este volatil ca izotiocianatul de alil.**

Specie anuală, cu tulpina înaltă de 30 -80 cm , pubescentă în partea inferioară. Frunzele pețiolate, lirat-penat-sectate, cu 3-5 lobi neregulați, cu segmentul terminal mult mai mare decât cele laterale, sinuat-dințate. Florile sunt galbene, de tipul 4, cu 4 sepale, 4 petale lungi de cca. 8mm, androceul din 6 stamine, dintre care două mai scurte şi gineceul format din 2 carpele unite. Florile sunt grupate în racem şi se deschid pe tulpină de jos în sus. Fructul este o silicvă formată dintr-o parte inferioară mai groasă, pubescentă, care conține semințele (4 – 8) şi o parte superioară mai comprimată, sub formă de cioc (rostru), cu 3 nervuri longitudinale, având lungimea egală

4. *Trigonella foenum-graecum* L. (Schinduf)

d.c. Semen foenugraeci

Fam. Fabaceae

2n = 16

Întrebuinţare:
Proprietãţi: hipocolesterolemiant, hipoglicemiant, tonic general, galactogen, afrodisiac, antiinflamator, depurativ, diuretic, antihelmintic, antiseptic.

Plantã ierboasã anualã, micã (înaltã de 30-50(70) cm), cu tulpina erectã, glabrã, cilindricã, fistuloasã (goalã ca un tub). Frunzele sunt trifoliate, cu foliole pe faţã glabre, pe dos slab-pãroase, pe margini fin dinţate, peţiolate la bazã, având stipele lanceolate. Înfloreşte în iunie-august. Florile – cu corole palide-gãlbui sau spre liliachiu, petalele, spre bazã, cu striuri liliachii. Se aflã câte 1-2 flori la subsuoara frunzelor. Caliciul este pãros-membranos, tubular, de 6-8 mm, cu 5 dinţişori, corola caracteristic papilionacee, dar cele 2 petale unite ce formeazã carena sunt foarte scurte; androceu cu staminele unite. Fructele sunt pãstãi lungi de cca 8-10 cm, drepte sau uşor curbate, cu 10-20 seminţe plãcut mirositoare (amintind aroma de cumarinã).